

OMA EN HET SPRAAKGEBRUIK

Aan het afvalstoffenrecht valt niet te ontkomen. Ook niet voor wie in een verpleegtehuis woont.

Stelt u zich het volgende, waargebeurde geval voor. Laten we haar 'Oma' noemen. Oma kan helaas niet meer op zichzelf wonen. Ze woont in een woonzorgcentrum met verpleging. Zelf koken is er niet meer bij. Het afval van het zorgcentrum wordt wekelijks opgehaald door een particuliere inzamelaar in opdracht van de gemeente. Oma, spijtig genoeg inmiddels overleden, werd door de gemeente aangeslagen voor een afvalstoffenheffing op grond van de Verordening afvalstoffen van de gemeente Den Haag. Een gerechtelijke procedure is het gevolg. Tot aan de Hoge Raad aan toe.

Wat is het geval? Voor haar overlijden woonde Oma in het woonzorgcentrum. Zij beschikte daar over woonruimte met een bruto vloeroppervlak van 68 vierkante meter, bestaande uit een kamer, een slaapkamer en een douche- en wc-ruimte. In de woonruimte bevindt zich weliswaar een keukenblok met een kraan en aansluitingen voor een kooktoestel en elektrische apparatuur, maar de energietoevoer naar het keukenblok was afgesloten. Waarschijnlijk vanwege het niet gebruiken daarvan en voor de veiligheid. Hoeveel afval zou Oma hebben geproduceerd? Een koekverpakking, een paar appelschillen en nog eens iets? Waarschijnlijk geheel centraal ingezameld door en afgevoerd vanaf het woonzorgcentrum?

Geen genade

Het afvalstoffenrecht kent echter geen genade. Mevrouw werd door de gemeente aangeslagen op grond van de gemeentelijke Verordening afvalstoffen. Het betreft

een directe belasting op grond van artikel 15.33 Wet milieubeheer. Een heffing die geldt voor iedereen die gebruikmaakt van een "perceel" waarvan op grond van artikel 10.21 Wet milieubeheer een verplichting geldt tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Kort gezegd zijn dat percelen die "gelet op de indeling en inrichting zijn bestemd voor het voeren van een particuliere huishouding" waarin "geregeld afvalstoffen kunnen ontstaan". De vage begrippen zijn niet gedefinieerd. Dat geeft de rechter ruimte voor uitleg van de begrippen.

Na bezwaar en beroep bij de rechtbank oordeelde het Gerechtshof in hoger beroep dat de woonruimte wel degelijk dient te worden aangemerkt als een belastingplichtig "perceel". Daartoe overwoog het Hof dat Oma in de woonruimte, naar het "spraakgebruik" bezien, een particuliere huishouding voerde en dat de woonruimte, zijnde een gedeelte van het verpleegtehuis, blijkens de inrichting en de indeling is bestemd voor het voeren van een particuliere huishouding waarin geregeld huishoudelijke afvalstoffen ontstaan als bedoeld in het arrest van de Hoge Raad van 18 september 1991 (27597, BNB 1991/333).

Particuliere huishouding

Tegen dat oordeel is cassatie ingesteld bij de Hoge Raad die van oordeel is dat het Hof niet blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. Het oordeel zou niet onbegrijpelijk zijn en toereikend zijn gemotiveerd (HR 10 juli 2015, ECLI:NL:HR:2015:1773). Volgens de Hoge Raad voerde Oma een particuliere huishouding. Er was sprake van woonruimte, waarin Oma in haar dagelijkse behoeften voorzorg en waarvan de kos-

ten voor haar rekening kwamen. Daarbij is het niet van belang dat er sprake was van een zorgindicatie, noch dat de maaltijden en huishoudelijke werkzaamheden door derden werden verzorgd. Daarnaast is de ruimte gelet op de indeling en inrichting bestemd voor het voeren van een particuliere huishouding, aldus de Hoge Raad. Niet relevant is dat de ruimte voldoet aan de eisen die in het Bouwbesluit worden gesteld aan

Het ligt niet aan het afvalstoffenrecht dat het zo'n slechte naam heeft, maar vaker aan degenen die ermee werken.

ruimten met een gezondheidszorgfunctie, dat de ruimte geschikt is gemaakt voor het verlenen van verpleeghuiszorg en dat daarin voorzieningen zijn aangebracht met het oog op bewoning door ouderen die intensieve zorg behoeven. Het feit dat de energietoevoer naar het keukenblok is afgesloten maakt dat niet anders. Dat zou eenvoudig kunnen worden hersteld. Met andere woorden: het is al voldoende als een ruimte zou kunnen (gaan) dienen voor het voeren van een particuliere huishouding. De heffing blijft dus in stand.

Het ligt niet aan het afvalstoffenrecht dat het zo'n slechte naam heeft, maar vaker aan degenen die ermee werken. Volgens mij had het "spraakgebruik" tot een meer te billijken uitkomst kunnen en moeten leiden. ■

Stijn Boot

Mr. Stijn Boot is advocaat bij Boot Haeser Walraven Advocaten in Rotterdam. Telefoon: 010-2179330, e-mail: boot@bhwadvocaten.nl.